

การพัฒนาแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย
เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
Development of a Model for Enhancing Teachers' Research
Competencies to Leverage Educational Management Quality
at Nakhon Si Thammarat Vocational College

сайันต์ แสงสุริยันต์

Sayan Sangsuriyan

วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช 80000

Nakhon Si Thammarat Vocational College, Nakhon Si Thammarat 80000

Corresponding Author: E-mail : sayans224@gmail.com

Received: 3 April 2025; Revised: 25 May 2025; Accepted: 13 June 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช 3) ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง 1) ครูผู้สอนระดับ ปวช. และ ปวส. ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชกลุ่มตัวอย่าง 122 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง 2) คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง 3) นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารหน่วยงาน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง 4) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย การบริหาร และการพัฒนาครู จำนวน 9 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า 1) ครูวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชยังขาดทักษะในการทำวิจัย โดยเฉพาะในขั้นตอนการวิเคราะห์และตีความข้อมูล รวมถึงการเขียนรายงานวิจัยอย่างเป็นระบบ 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัยขึ้น โดยใช้แนวคิดทฤษฎีระบบที่ครอบคลุมตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ พร้อมกลไกการป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยรูปแบบที่ได้ใช้หลักการบริหารสถานศึกษา POLC (Planning, Organizing, Leading, Controlling) ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด 3) ทดลองใช้รูปแบบโดยนำรูปแบบไปใช้ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พร้อมคู่มือประกอบ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบโดยมีความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย และในด้านความพึงพอใจ พบว่า การให้คำปรึกษาและการแนะนำได้รับการประเมินในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพและสามารถยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ : เสริมสร้างสมรรถนะ งานวิจัย คุณภาพการจัดการศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) study the problems in enhancing teachers' research competencies at Nakhon Si Thammarat Vocational College, 2) develop and validate the quality of the model for enhancing teachers' research competencies at Nakhon Si Thammarat Vocational College, 3) implement the developed model, and 4) evaluate the effectiveness of the model. The target groups included 4 groups of the following participants. 1) 122 teachers of both vocational certificate and high vocational certificate levels at Nakhon Si Thammarat Vocational College selected through purposive sampling. 2) 26 school administrators and heads of academic departments selected through purposive sampling. 3) 15 academic staffs, university lecturers, school administrators, and executives of relevant agencies selected through purposive sampling. Finally, 4) 9 experts in research, administration, and teacher development selected through purposive sampling. The statistics used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation.

The study revealed that 1) teachers at Nakhon Si Thammarat Vocational College still lacked research skills particularly on data analysis, interpretation, and systematic research report writing. 2) The model for enhancing teachers' research competencies was developed based on the systematic theory covering inputs, processes, outputs, outcomes, and impacts along with the feedback mechanisms for continuous improvement. The model employed the POLC (Planning, Organizing, Leading, and Controlling) management principles to drive the implementation process efficiently and sustainably. 3) The model was piloted in educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission, accompanied by a user manual. 4) The model evaluation indicated the highest level of satisfaction particularly on the use of information technology for research purposes. Moreover, the consultation and mentoring components were highly rated, demonstrating that the model is effective and can significantly enhance the quality of educational management in a tangible and practical manner.

Keywords : enhancing competency, research, educational management quality

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่ระบบการศึกษาไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมถือเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับประเทศไทย การศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถในการปรับตัวและเติบโตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา [1] จึงมุ่งเน้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงานในยุคปัจจุบัน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากปราศจากการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านการวิจัย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม แม้ว่าครูหลายคนได้รับการอบรมทางด้านการวิจัยแล้ว แต่ยังขาดทักษะและความมั่นใจในการทำวิจัย รวมถึงการเขียนรายงานวิจัยที่เป็นทางการ ทำให้การพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนไม่สามารถใช้ผลการวิจัยในการปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ [2] ซึ่งส่งผลโดยตรง ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ปัญหาที่ครูขาดทักษะในการบูรณาการการวิจัยเข้ากับการเรียนการสอนในชั้นเรียน [3] ทำให้การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ยังคงมีข้อจำกัด ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาไม่สามารถทำได้เต็มศักยภาพและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง การพัฒนาและยกระดับสมรรถนะครูด้านการวิจัยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในระบบการศึกษาไทย [4] ซึ่งความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยไม่ควรจำกัดเพียงการฝึกอบรมให้ครูสามารถทำวิจัยได้เท่านั้น แต่ยังควรมีระบบสนับสนุนที่ช่วยให้ครูสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านอาชีวศึกษานั้น จำเป็นต้องอาศัยผลงานวิจัยที่มีคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างทักษะวิชาชีพของนักเรียนให้สอดคล้องและทันกับเปลี่ยนแปลงในภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับความสามารถของครู เพื่อผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และนำไปใช้ประโยชน์ในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ [5]

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช โดยมุ่งเน้นพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถนำผลจากการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรรายวิชา ตลอดจนออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ รูปแบบดังกล่าวยังช่วยกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่วิทยาลัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานประกอบการหรือชุมชนภายนอกได้จริง ส่งผลให้วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชมีศักยภาพในการแข่งขัน และสร้างความโดดเด่นด้านการจัดการศึกษาในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
- 2.2 เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
- 2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
- 2.4 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยและพัฒนาที่ใช้ทฤษฎีระบบ เป็นกรอบแนวคิดหลัก ในการดำเนินการวิจัย ซึ่งในการวิจัยนี้การนำทฤษฎีระบบมาใช้ทำให้กระบวนการดำเนินงานวิจัย สามารถเชื่อมโยงทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบนวัตกรรม การทดลองใช้ไปจนถึง การประเมินผลการพัฒนาได้โดยแบ่ง ขั้นตอนการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

3.1 การสร้างและพัฒนานวัตกรรม

1) สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาสภาพปัญหาการเสริมสร้างสมรรถนะครู

3) ยกร่างรูปแบบ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

4) ประเมินคุณภาพของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

5) ทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชและใช้กับหน่วยงานในสังกัด โดยใช้คู่มือและกิจกรรมของโครงการเพื่อทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ตามแผนการทดลอง

6) ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

7) ประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบ

3.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามระเบียบวิธีวิจัย

1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ครูผู้สอนระดับ ปวช. และ ปวส. ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชกลุ่มตัวอย่าง 122 คน

2) กลุ่มสนทนา (Focus Group) เพื่อยกร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 คน

3) กลุ่มสนทนาเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารหน่วยงาน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน

4) แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย การบริหาร และการพัฒนาครู จำนวน 9 คน

3.3 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

5) แบบประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย หน่วยงานในสังกัดภายนอก 9 สถานศึกษา และภายใน 1 สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 10 สถานศึกษา

6) แบบประเมินความพึงพอใจรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ครูผู้สอนระดับ ปวช. และ ปวส. ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง 122 คน

3.4 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตามหลักวิชาการ

- 1) ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาและตัวแปรสำคัญ
- 2) ออกแบบเครื่องมือวิจัย ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบประเมิน
- 3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 คน
- 4) คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแต่ละข้อ ซึ่งคำถามในแบบสอบถามใช้ได้ทุกข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00
- 5) ปรับปรุงเครื่องมือ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 6) ทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้วิธี Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.857
- 7) วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ปรับแก้และจัดพิมพ์เครื่องมือ ให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

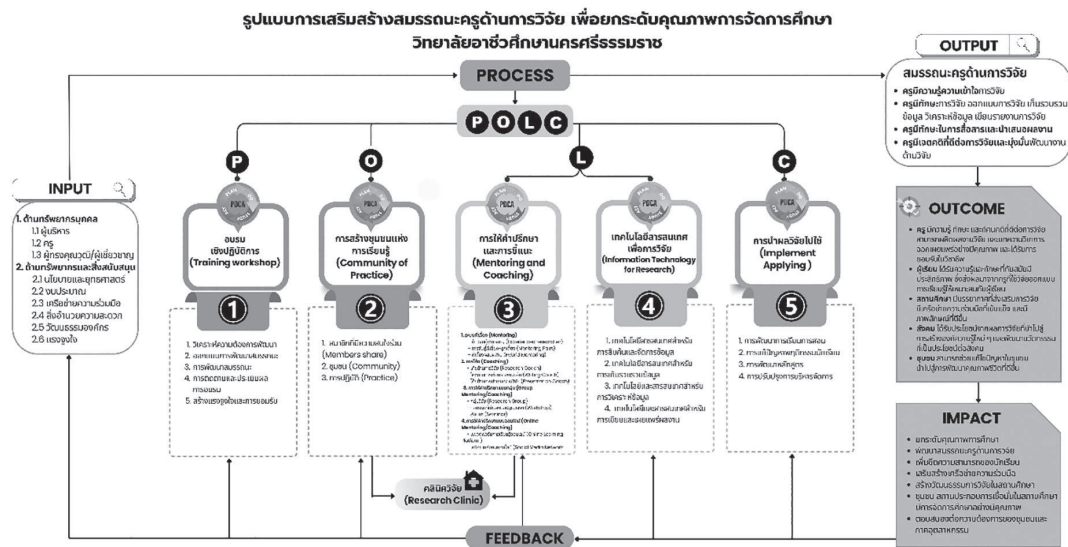
3.5 สถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สภาพปัญหาในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วมีความคิดเห็นสูงที่สุด คือ ด้านสมรรถนะครูด้านทักษะในการดำเนินการวิจัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะครูด้านความรู้ทฤษฎี อยู่ในระดับมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ ด้านแรงจูงใจและการยอมรับอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช โดยได้รูปแบบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

1) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในด้านการวิจัย โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ซึ่งการพัฒนารูปแบบดังกล่าวใช้ทฤษฎีระบบโดยพิจารณาองค์ประกอบหลัก คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ประกอบด้วยทรัพยากรบุคคล และสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งจะเข้าสู่กระบวนการ (Process) ตามหลักการบริหารสถานศึกษา POLC เพื่อให้เกิดผลผลิต (Output) เป็นสมรรถนะครูด้านการวิจัยที่สูงขึ้น ผลผลิตนี้จะนำไปสู่ผลลัพธ์ (Outcome) คือ คุณภาพการจัดการศึกษาที่ดีขึ้น และส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในภาพรวม นอกจากนี้ ระบบยังมีกลไกการป้อนกลับ (Feedback) เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งประกอบด้วยทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ เช่น นโยบายและยุทธศาสตร์ งบประมาณ เครื่องมือ ความร่วมมือ สิ่งอำนวยความสะดวก วัฒนธรรมองค์กร และแรงจูงใจ ปัจจัยเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการดำเนินการกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัย

กระบวนการ (Process) เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัยตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เริ่มต้นด้วยขั้นตอนของการวางแผน (Planning) ผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ครูได้รับความรู้พื้นฐาน และทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำวิจัยอย่างถูกต้อง ต่อมาคือขั้นตอนของการจัดองค์กร (Organizing) โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นพื้นที่ให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ และเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยระหว่างกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง จากนั้นเข้าสู่ขั้นตอนของการนำ (Leading) ซึ่งดำเนินการโดยการให้คำปรึกษาและการชี้แนะแก่ครูแบบรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย โดยผู้เชี่ยวชาญ จะให้การสนับสนุนและช่วยเหลือครูในการดำเนินงานวิจัยในทุกขั้นตอน นอกจากนี้ ตลอดกระบวนการ ครูยังสามารถ

ขอรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือเพิ่มเติมได้จาก คลินิกวิจัย ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหา และให้คำแนะนำเฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัย สุดท้ายคือขั้นตอนของการควบคุม (Controlling) ซึ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนการวิจัยของครู ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล การเข้าถึงแหล่งข้อมูล หรือการนำเสนอผลงาน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกในการดำเนินงานวิจัยโดยรวม

ผลผลิต (Output) ที่คาดหวังจากกระบวนการนี้คือการที่ครูมีสมรรถนะด้านการวิจัยที่สูงขึ้น ซึ่งรวมถึงความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัย ทักษะในการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานวิจัย รวมถึงทักษะในการสื่อสารและนำเสนอผลงานวิจัย นอกจากนี้ ครูควรมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัยและมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เมื่อครูมีสมรรถนะด้านการวิจัยที่เข้มแข็ง

ผลลัพธ์ (Outcome) ที่ดีต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ครูสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมและแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษามีชื่อเสียงและได้รับ ความไว้วางใจ มีการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ทันสมัย และเกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ดีในองค์กร

ผลกระทบ (Impact) ที่คาดหวังรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวมให้สูงขึ้น นอกจากนี้ รูปแบบยังให้ความสำคัญกับการป้อนกลับ (Feedback) จากผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการและปัจจัยนำเข้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการกล่าวถึง «คลินิกวิจัย» ซึ่งอาจเป็นกลไกในการให้คำปรึกษา และสนับสนุนครูในการดำเนินงานวิจัย เพื่อให้การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2) ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในด้านการวิจัย โดยมีเป้าหมายหลักคือการยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ซึ่งการพัฒนาแบบดังกล่าวใช้ทฤษฎีระบบโดยพิจารณาองค์ประกอบหลักคือ ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ประกอบด้วยทรัพยากรบุคคลและสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งจะเข้าสู่กระบวนการ (Process) ตามหลักการบริหารสถานศึกษา POLC เพื่อให้เกิดผลผลิต (Output) เป็นสมรรถนะครูด้านการวิจัยที่สูงขึ้น ผลผลิตนี้จะนำไปสู่ผลลัพธ์ (Outcome) คือ คุณภาพการจัดการศึกษาที่ดีขึ้น และส่งผลกระทบ (Impact) ต่อคุณภาพการศึกษาในภาพรวม นอกจากนี้ ระบบยังมีกลไกการป้อนกลับ (Feedback) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วมีความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 10 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพไชยา วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ วิทยาลัยเทคนิคสตูล วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ได้นำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย ไปใช้ในสถานศึกษา โดยมีคู่มือประกอบการใช้ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้าน คือ ด้านให้คำปรึกษาและการแนะนำ อยู่ในระดับมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

5.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความพึงพอใจการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการให้คำปรึกษาและการแนะนำ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า ครูมีปัญหาดifficult ในการทำวิจัย โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์และตีความข้อมูล รวมถึงการเขียนรายงานผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ ครูส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง และขาดความมั่นใจในการดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่าครูมีโอกาสมิได้เผยแพร่ผลงานวิจัยค่อนข้างน้อย ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยรวมอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ [6] ที่ระบุว่า การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการวิจัย ต้องอาศัยการสนับสนุนทั้งในด้านองค์ความรู้ พัฒนาทักษะการวิจัย โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงาน และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีโอกาสในการปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [7] ที่ระบุว่า การเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยบุคคลหรือองค์กรที่สามารถแปลผลการวิจัยให้เหมาะสมกับบริบทของผู้ใช้ และสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิจัยและภาคปฏิบัติ

5.2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ [8] ที่ระบุว่า การพัฒนารูปแบบเพื่อเสริมสมรรถนะครูด้านการวิจัย เน้นการพัฒนารูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีความเป็นไปได้จริง และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้ และยังคงตรงกับงานวิจัยของ [9] ที่ระบุว่ารูปแบบที่ดีต้องครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการ และผลลัพธ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจัยของครูอย่างยั่งยืน

5.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 10 สถานศึกษา ได้นำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย ไปใช้ในสถานศึกษา โดยมีคู่มือประกอบการใช้ ซึ่งมีความคิดเห็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ [10] ที่ระบุว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมจะช่วยให้ครูเข้าถึงข้อมูลวิจัย วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ นอกจากนี้ยังตรงกับ งานวิจัยของ [11] ที่ระบุว่า การใช้เทคโนโลยีในการวิจัยสามารถช่วยให้ครูมีความมั่นใจมากขึ้นในการออกแบบงานวิจัย และนำเสนอผลการศึกษาของตนเอง

5.4 ผลการประเมินความพึงพอใจผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องการให้คำปรึกษาและการแนะนำ ผลการประเมินความพึงพอใจจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัยของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการให้คำปรึกษาและการแนะนำจากพี่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ครูเกิดความเข้าใจและสามารถดำเนินงานวิจัยได้อย่างมั่นใจและมีทิศทางชัดเจน

เนื่องจากการได้รับคำปรึกษาและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือพี่เลี้ยงด้านการวิจัย ช่วยให้ครูสามารถวางแผนการวิจัยได้อย่างเป็นระบบ เข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ [12] ที่ระบุว่า กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำปรึกษาเชิงวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งตรงกับ งานวิจัยของ [13] ที่ระบุว่าครูที่ได้รับการพัฒนาในระบบพี่เลี้ยงมีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น และส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาดีขึ้นตามการรับรู้ของครูสถานศึกษาดีขึ้นตาม

6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

6.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชพบว่า ครูมีปัญหาในด้านทักษะในการทำงานวิจัย

6.2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

6.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 10 สถานศึกษา ได้นำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย ไปใช้ในสถานศึกษา โดยมีคู่มือประกอบการใช้ ซึ่งมีความคิดเห็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย อยู่ในระดับมากที่สุด

6.4 ผลการประเมินความพึงพอใจผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ควรนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวิจัยที่พัฒนาขึ้น ไปปรับใช้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ พร้อมจัดให้มีพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาทางวิชาการประจำสาขาวิชา เพื่อดูแลให้คำแนะนำครูในแต่ละช่วงของกระบวนการวิจัย

2) ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำวิจัย เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการเข้าถึงเอกสารวิชาการ ฐานข้อมูล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในเครือข่าย

3) ควรจัดทำระบบติดตามและประเมินผลการใช้รูปแบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับครู และพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรพัฒนาและวิจัยรูปแบบในลักษณะออนไลน์หรือผสมผสาน (Blended Learning) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและความสะดวกของครูในยุคดิจิทัล ซึ่งสามารถเข้าถึงเนื้อหาและกิจกรรมการพัฒนาได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

2) ควรศึกษาผลของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน เช่น การออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม หรือการแก้ปัญหาผู้เรียน เพื่อให้เห็นถึงการนำความรู้ด้านการวิจัยไปใช้จริงในการจัดการเรียนการสอน

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580)*. https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- [2] ฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์ และจิตติมา วรณศรี. (2564). *รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]*. NU Intellectual Repository.
- [3] ธวัชชัย สุนประสพ ทศนา ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2565). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 395-410.
- [4] นรินทร์ สังข์รักษา พัทธัก ศิริวงศ์ สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ และศิวกรณ์ เอ่งฉ้วน. (2561). การวิจัย และพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูอาชีวศึกษาให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน. *วารสารวิชาการVeridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(1), 2852 – 2872.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 – 2579*. กระทรวงศึกษาธิการ. <https://www.vec.go.th/Portals/0/Doc60/prachacoompresent.pdf>
- [6] สายฝน แสนใจพรหม. (2564). การพัฒนาความสามารถด้านการวิจัยของครูที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 22(1), 133 – 148. <https://doi.org/10.14456/rcmrj.2021.9>
- [7] Shewchuk, S., & Farley-Ripple, E. N. (2023). *Understanding brokerage in education: Forward tracking from research to practice*. Center for Research Use in Education.
- [8] วัชรพงศ์ โนทะนะ. (2565). การพัฒนารูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ผ่านชิ้นงานร่วมกับแนวคิดการเสริมต่อความรู้ [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. NU Intellectual Repository.
- [9] จิตติมา วรณศรี วิทยา จันทรศิลา และสถิรพร เขาวนชัย. (2565). รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมทักษะการพัฒนานวัตกรรมของครู. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(7), 223 – 240.
- [10] กมลดา เรืองอร่าม. (2565). *การพัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*. <https://research.pbru.ac.th/wp-content/uploads/2022/08/1.2-4.1-งานวิจัยเผยแพร่-2.pdf>
- [11] Hattie, J., & Hamilton, A. (2021). *Not all that glitters is gold: Can education technology finally deliver? Cognition Learning Group*. <https://www.cognitionlearninggroup.com>
- [12] สำเริง บุญโต สุนทร ขวัญคำ รัชชพัฒน์ ทองแมน และชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์. (2566). กลยุทธ์การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 11(5), 1735 – 1750.
- [13] สุรยศ ทรัพย์ประกอบ เจนศึก โพธิศาสตร์ และประธาน ประจวบโชค. (2565). การพัฒนารูปแบบการเป็นพี่เลี้ยงและให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 15(2), 164 – 173.